

Goede Vrijdag Lijdensverhaal Johannes 18,1-19,42

We komen in stilte binnen....

Begroeting

In die tijd ging Jezus met zijn leerlingen naar buiten, naar de overkant van de beek Kedron. Daar was een boomgaard die Hij met zijn leerlingen binnenging. Maar ook Judas die Hem zou overleveren kende deze plaats omdat Jezus er dikwijls met zijn leerlingen was samengekomen. Zo kwam Judas daarheen met de afdeling soldaten en met dienaars van de hogepriesters en Farizeeën, voorzien van lantaarns, fakkels en wapens. Jezus, die alles wist wat over Hem ging komen, trad naar voren en zei tot hen: 'Wie zoekt gij?' Zij antwoordden Hem: 'Jezus de Nazoreeër.' Jezus zei hun: 'Dat ben Ik.' Ook Judas, zijn verrader, bevond zich bij hen. Nauwelijks had Jezus hun gezegd: Dat ben Ik, of zij weken achteruit en vielen op de grond. Nog eens vroeg Hij hun: 'Wie zoekt gij?' Zij zeiden: 'Jezus de Nazoreeër.' Jezus antwoordde: 'Ik heb u gezegd, dat Ik het ben. Als gij Mij zoekt, laat deze mensen dan gaan.

Ook wij zijn ons vaak niet of onvoldoende bewust van onze woorden en daden. We beseffen vaak niet welke impact ons doen en laten heeft op onze medemens en zijn of haar omgeving. Als wij het wel zouden weten, zouden we dan anders met mensen omgaan? Of wachten we tot we ter verantwoording worden geroepen?

Kort orgelspel

Simon Petrus had een zwaard bij zich. Hij trok het en verwondde daarmee de knecht van de hogepriester door hem het rechteroor af te slaan. De naam van die knecht was Malchus. Jezus echter sprak tot Petrus: 'Steek dat zwaard in de schede; zou Ik de beker niet drinken die mijn Vader Mij gegeven heeft?' De afdeling met de bevelhebber en de dienaars van de Joden grepen toen Jezus vast, boeiden Hem en brachten Hem eerst naar Annas. Deze was namelijk de schoonvader van Kájafas die dat jaar hogepriester was, dezelfde Kájafas die aan de Joden de raad had gegeven: Het is beter dat er één mens sterft voor het volk.

Nog altijd sterven onschuldige mensen voor de idealen van de machthebbers, onschuldige mensen die de stem durven te zijn van de kwetsbaren en de rechtelozen in onze wereld. Nog altijd wordt hun stem tot zwijgen gebracht. En waar zijn wij? Waar waren wij toen de Joodse burgers en verzetsstrijders afgevoerd werden naar de concentratiekampen in de Tweede Wereldoorlog?

Lied: Oh, Gottes Lamm (Mozart)

Simon Petrus en nog een andere leerling volgden Jezus. Die leerling nu was een bekende van de hogepriester en zo ging hij tegelijk met Jezus het paleis van de hogepriester binnen, terwijl Petrus buiten de poort bleef staan. Die andere leerling, de bekende van de hogepriester, kwam naar buiten, sprak met de portierster en bracht Petrus naar binnen. Het meisje dat aan de poort stond vroeg Petrus: 'Ben je ook niet een van de leerlingen van die man?' Hij zei: 'Welneen.' Omdat het koud was hadden de knechten en dienaars een houtskoolvuur aangelegd en stonden zich te warmen. Ook Petrus stond bij hen en warmde zich. De hogepriester ondervroeg Jezus over zijn leerlingen en zijn leer. Jezus antwoordde hem: 'Ik heb openlijk tot de wereld gesproken. Ik heb altijd onderricht gegeven in een synagoge of in de tempel waar alle Joden bijeenkomen en er is niets wat Ik in het geheim heb gesproken. Waarom ondervraagt gij Mij? Ondervraag de mensen die gehoord hebben wat Ik heb verkondigd. Die weten goed wat Ik heb gezegd.'

Zelfs in onze tijd worden mensen nagewezen en veroordeeld voor iets waar ze part nog deel aan hebben. In onze jachtige tijd wordt er om snelle oplossingen van problemen gevraagd, zodat wij weer met een gerust hart verder kunnen gaan met ons dagelijks leven.

Kort orgelspel

Simon Petrus stond zich te warmen toen iemand hem vroeg: 'Ben ook jij niet een van zijn leerlingen?' Hij ontkende het en zei: 'Welneen.' Maar een van de knechten van de hogepriester, een bloedverwant van de man wie Petrus het oor had afgeslagen zei: 'Heb ik je niet in de boomgaard bij Hem gezien?' Petrus ontkende het opnieuw en meteen begon er een haan te kraaien.

Door de eeuwen heen is er veel ontkend. Misbruik van kinderen, disproportioneel oorlogsgeweld, ontkenning van klimaatsverandering, bonnetjes die zoek raken, de belastingdienst die onterecht handelde naar jonge ouders over de kindertoeslagen of geheugens die haperen en de waarheid verdoezelen. Toch mogen wij de moed niet verliezen en moeten wij onze handen uitsteken om een positieve verandering te bewerkstelligen.

Ze brachten Jezus van het huis van Kájafas naar het pretorium. Het was vroeg in de morgen. Zelf gingen zij het pretorium niet binnen want ze moesten het

paasmaal kunnen eten en mochten zich daarom niet verontreinigen. Daarom kwam Pilatus naar buiten en vroeg hun: 'Welke beschuldiging brengt gij tegen deze man in?' Zij gaven hem ten antwoord: 'Als dit geen misdadiger was zouden wij Hem niet aan u hebben overgeleverd.' Daarop zei Pilatus: 'Neemt Hem dan zelf en vonnist Hem volgens uw Wet!' De Joden antwoordden hem: 'Wij missen het recht om iemand ter dood te brengen.' Nu ging Pilatus het pretorium binnen, riep Jezus bij zich en zei tot Hem: 'Zijt Gij de koning der Joden?' Jezus antwoordde: 'Mijn koningschap is niet van deze wereld. Zou mijn koningschap van deze wereld zijn dan zouden mijn dienaars er wel voor gestreden hebben dat Ik niet aan de Joden werd uitgeleverd. Mijn koningschap is evenwel niet van hier.' Pilatus hernam: 'Gij zijt dus toch koning?' Jezus antwoordde: 'Ja, koning ben Ik. Hiertoe ben Ik geboren en hiertoe ben Ik in de wereld gekomen om getuigenis af te leggen van de waarheid.'

De verantwoordelijkheid afschuiven op een ander. Wie van ons heeft dat niet ooit gedaan? Dat is veel gemakkelijker dan zelf verantwoordelijkheid dragen. Van misschien wel een verkeerde verantwoordelijkheid of oordeel! Als een ander de beslissing neemt kunnen ze jou er in elk geval niet op aanspreken en blijf jij buiten schot.

Lied: Brich entzwei, mein armes Herze

Pilatus ging weer naar buiten en zei tot de Joden: 'Ik vind hoegenaamd geen schuld in Hem. Maar er bestaat onder u de gewoonte dat ik met Pasen iemand vrijlaat. Wilt gij dus dat ik u de koning der Joden vrijlaat?' Toen begonnen ze opnieuw te schreeuwen: 'Neen, Die niet, maar Barabbas!' Barabbas was een rover. Toen liet Pilatus Jezus geselen. De soldaten vlochten een kroon van doorntakken, zetten Hem die op het hoofd en wierpen Hem een purperen mantel om. Ze traden op Hem toe en zeiden: 'Gegroet, koning der Joden!' En zij sloegen Hem in het gezicht. Pilatus ging weer naar buiten en zei tot hen: 'Ziehier, ik breng Hem naar buiten om u te doen weten dat ik volstrekt geen schuld in Hem vind.' Jezus kwam dus naar buiten terwijl Hij nog de doornenkroon en de purperen mantel droeg. Pilatus zei tot hen: 'Ziehier de mens.' Maar toen de hogepriesters en hun dienaars Hem zagen, schreeuwden ze: 'Kruisigen, kruisigen!' Pilatus zei hun: 'Neemt gij Hem dan en kruisigt Hem want ik vind geen schuld in Hem.' De Joden antwoordden hem: 'Wij hebben een Wet en volgens die Wet moet Hij sterven omdat Hij zich voor Gods Zoon heeft uitgegeven.' Toen Pilatus dit hoorde werd hij nog meer bevreesd. Van dit ogenblik af wilde Pilatus ertoe overgaan Hem vrij te laten. Maar de Joden schreeuwden: 'Als ge die man vrijlaat zijt ge geen vriend van de keizer. Wie zich

voor koning uitgeeft komt in verzet tegen de keizer.' Toen Pilatus hen dit hoorde roepen liet hij Jezus naar buiten brengen en ging op de rechtersstoel zitten, op de plaats die Litóstrotos heet, in het Hebreeuws Gabbata. Het was de voorbereidingsdag voor Pasen, ongeveer het zesde uur. Hij zei tot de Joden: 'Hier is uw koning.' Maar zij schreeuwden: 'Weg, weg met Hem! Kruisig Hem!' Pilatus vroeg: 'Zal ik dan uw koning kruisigen?' De hogepriesters antwoordden: 'Wij hebben geen andere koning dan de keizer!' Toen leverde hij Hem aan hen uit om de kruisdood te ondergaan, en zij namen Hem over.

Ik wist het niet. Ik was er niet bij. Ik heb niets gezien of gehoord. Ik heb niets gezegd. Ik was mijn handen in onschuld en kies voor de gemakkelijkste weg. Maar...is het wel zo? Is dat wel de gemakkelijkste weg? Als wij zo in het leven staan wat betekenen we dan? Waar is onze eigenwaarde? Zouden we niet meer voor de ander kunnen betekenen als we karakter tonen? Hoe wil jij mens zijn? Hoe sta jij in het leven? Geef jij...neem jij....of deel jij?

Kort orgelspel

Zelf zijn kruis dragend trok Jezus de stad uit naar wat de Schedelplaats heet, in het Hebreeuws Golgota. Daar sloegen zij Hem aan het kruis, en met Hem nog twee anderen, aan elke kant een en Jezus in het midden. Pilatus had ook een opschrift laten maken en op het kruis doen aanbrengen. Het luidde: Jezus, de Nazoreeër, de koning van de Joden. Vele Joden lazen dit opschrift, want de plaats waar Jezus gekruisigd werd lag dicht bij de stad. Het stond er in het Hebreeuws, het Latijn en het Grieks. Toen de soldaten Jezus gekruisigd hadden, namen ze zijn kleren en deelden ze in vieren, voor iedere soldaat een deel. Ze namen ook de lijfrok die echter zonder naad was, aan één stuk geweven van bovenaf. Daarom zeiden ze tot elkaar: 'Laten we die niet scheuren maar er om loten wie hem krijgt.' Aldus moest de Schrift vervuld worden: Zij verdeelden mijn kleren onder elkaar en dobbelden om mijn gewaad. Terwijl de soldaten hiermee bezig waren stonden bij Jezus' kruis zijn moeder, de zuster van zijn moeder, Maria, de vrouw van Klopas, en Maria Magdalena. Toen Jezus zijn moeder zag en naast haar de leerling die Hij liefhad zei Hij tot zijn moeder: 'Vrouw zie daar uw zoon.' Vervolgens zei Hij tot de leerling: 'Zie daar uw moeder.' En van dat ogenblik af nam de leerling haar bij zich in huis. Hierna, wetend dat nu alles was volbracht zei Jezus, opdat de Schrift vervuld zou worden: 'Ik heb dorst.' Er stond daar een kruik vol zure wijn. Ze doopten er een spons in, staken die op een hysopstengel en brachten die aan zijn mond. Toen Jezus van de zure wijn genomen had, zei Hij: 'Het is volbracht.' Daarop boog Hij het hoofd en gaf de geest.

Stilte

Lied: Pië Jesu (Fauré)

Aangezien het voorbereidingsdag was en de Joden niet wilden dat de lichamen op sabbat aan het kruis bleven – het was bovendien een grote sabbat – vroegen zij aan Pilatus verlot de benen van de gekruisigden te breken en hen weg te nemen. Daarom kwamen de soldaten en sloegen zowel bij de ene als bij de andere die met Hem was gekruisigd de benen stuk. Toen zij echter bij Jezus kwamen en zagen dat Hij reeds dood was sloegen zij Hem de benen niet stuk, maar een van de soldaten doorstak zijn zijde met een lans; terstond kwam er bloed en water uit. Dit is gebeurd opdat de Schrift vervuld zou worden: Van zijn gebeente zal niets worden verbrijzeld, terwijl nog een ander Schriftwoord zegt: Zij zullen opzien naar Hem die zij hebben doorstoken.

Daarna vroeg Jozef van Arimatéa die een leerling was van Jezus maar in het geheim uit vrees voor de Joden, aan Pilatus het lichaam van Jezus te mogen wegnemen. Toen Pilatus dit had toegestaan ging hij dus heen en nam het lichaam weg. Samen met Nikodémus wikkelde hij het lichaam van Jezus met de welriekende kruiden in zwachtels, zoals bij een Joodse begrafenis gebruikelijk is. Op de plaats waar Hij gekruisigd werd lag een tuin en in die tuin een nieuw graf waarin nog nooit iemand was neergelegd. Vanwege de voorbereidingsdag van de Joden en omdat het graf dichtbij was legden zij Jezus daarin neer.

We krijgen steeds nieuwe kansen. We kunnen deze kansen niet laten liggen, maar we kunnen ze ook vastgrijpen. We kunnen het geloof in een betere wereld uitdragen door onze ogen en onze monden te openen en onze handen uitsteken naar eenieder die onze hulp nodig heeft. Laten we licht brengen waar het donker is, troost bieden waar verdriet overheerst, vrede brengen waar oorlog regeert, hoop geven waar wanhoop heerst.

We buigen in stilte voor het kruis en verlaten de kerk.